EVALUERING AF PROJEKTPERIODE 2: SKOV

SAMMENHÆNG:

I VORES UDVIKLINGSPROJEKT NR. 2 I 2021 VILLE VI FORTSAT HAVE ET ØGET FOKUS PÅ BØRNEPERSPEKTIVET I PLANLÆGNINGEN AF VORES PROJEKTORIENTEREDE TILGANG. VI ERFAREDE I PROJEKTET OM DYR, AT VI PÅ TRODS AF EN INTENSION OM, AT PROJEKTET BLEV BÅRET AT BØRNENES ERFARINGER, INTERESSER, VIDEN OG HOLDNING VED BL.A. AT BRUGE BØRNETEGNINGER I ARBEJDET MED PLANLÆGNING, KOM VI TIL SOM PERSONALE AT DREJE PROJEKTET HEN ET STED, HVOR DET IKKE LÆNGERE VAR BØRNENES PERSPEKTIVER, DER VAR I FORGRUNDEN.

DEN FAGLIGE INDGANGSVINKEL TIL AT VI TAGER EN MÅNED I FUGLSANG SKOV ER AT SKABE MULIGHEDER FOR AT SANSE, AT RØRE VED BLADENE, GRÆSSET, TRÆETS STRUKTUR, OSV. AT BØRNENE FÅR MULIGHED FOR AT KLATRE I TRÆER, KRAVLE OP OG NED AD BAKKER OG BEVÆGER SIG I KUPERET TERRÆN. AT DE MÆRKER VÅDT OG KOLDT, DE KOMMER MÅSKE TIL AT MÆRKE PÅ BRÆNDENÆLDER OG ERFARER, AT NOGET KAN VÆRE UBEHAGELIGT, AT NOGET KAN VÆRE SJOVT. ALLE SANSER ER I SPIL, NÅR DE MÆRKER VINDEN, HØRER NATURENS LYDE, NÅR DE FØLER, LUGTER OG BALANCERER...

NÅR VI LEGER I NATUREN, ER DER SÆRLIGT GODE MULIGHEDER FOR, AT ALLE BØRN UDFORSKER OG EKSPERIMENTERER MED MANGE FORSKELLIGE MÅDER AT BRUGE KROPPEN PÅ.

BØRNENE FÅR MULIGHED FOR AT BRUGE DERES NYSGERRIGHED OG OBSERVERER OG UNDERSØGER NATURFÆNOMENER, SOM VI MØDER PÅ VORES VEJ. DE AFPRØVER, SNAKKER SAMMEN, EKSPERIMENTERER, SPØRGER DE VOKSNE, PRØVER IGEN... HERIGENNEM FÅR DE KONKRETE ERFARINGER MED NATUREN OG MED ÅRSAG, VIRKNING OG SAMMENHÆNGE. FORHÅBENTLIG OPLEVER DE OGSÅ EN FORBUNDENHED MED NATUREN OG LYST TIL FORTSAT AT UDFORSKE NATUREN.

VI HAR LAVET BØRNEINTERVIEWS I DE SMÅ LEGE- OG LÆRINGSGRUPPER, OG UD FRA BØRNENES UDSAGN HAR VI LAVET FØLGENDE **MÅL** FOR PROJEKTET:

BØRNENE FÅR KENDSKAB TIL MULIGHEDER I SKOVEN

EVALUERING

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

VI VIL HER TAGE UDGANGSPUNKT I ET FOTO FRA VORES PÆDAGOGISKE PRAKSIS SOM EKSEMPEL PÅ EN SITUATION, HVOR DER ER GODE LÆRINGSMULIGHEDER BL.A. I FORHOLD TIL NATUR, UDELIV OG SCIENCE.

DET FØRSTE FOTO VISER EN PIGE MED EN HÅNDFULD SKOVSYRER. SITUATIONEN VISER ET TILFÆLDIGT FUND, ET FUND DER SENERE VISER SIG AT BLIVE STARTEN PÅ ET TEMA I TEMAET FOR MAXI-KNUD´TERNE: ”NATURENS SPISEKAMMER”.

En medarbejder finder en af de første dage skovsyrer. Han bukker sig ned og plukker syrer. Jeg sætter mig ned, og roder i skovbunden, for at finde nogen med ham. Mens vi sidder der, kommer der nogle børn hen og plukker dem og smager på syren. Der spreder sig hurtigt en stor interesse blandt børnene, og rundt om i skoven kan man høre børnene nysgerrigt spørger: "Er det her en skovsyre?".

Børnene er meget nysgerrige på, hvad man ellers kan spise. Vi går blandt andet på jagt efter skvalderkål, da Ebbe ud af det blå spørger mig: "Er det her skvalderkål?". Det var de færreste børn, der brød sig om smagen af skvalderkål. Men jeg oplevede, de gang på gang plukkede dem, for at smage på dem.

Vi finder ud af, at bøgeblade også er spiselige, og efterfølgende har børnene, når vi har været på vores egen legeplads hjemme i børnehaven, genkendt at det er en bøgehæk vi har rundt om sandkassen, og med stor glæde spist af bladene.

Efterfølgende har børnene også spurgt ind til hvad der kan spises, når vi har været på tur. Senest har børnenes nysgerrighed ført til, vi har fundet ud af, at hybenroseblade er spiselige og smager faktisk ret godt.

Vi ser her et eksempel på et pædagogiske læringsmiljø, der understøtter børn der får konkrete erfaringer med naturen, og som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen. Det pædagogiske læringsmiljø i skoven understøtter, at denne gruppe børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende elementer fra naturen og omsætte disse erfaringer til praksis hjemme i børnehaven efterfølgende.

Et andet eksempel ses i denne fortælling:

En gruppe piger fra Mellem-Knudt'erne er på vej hen til deres hule. Da de nærmer sig hulen ser den voksne et område dækket at skovsyre. Hun bukker sig ned og spiser et blad. Pigerne ser undrende på hende, hvortil de spørger hvad det er. De får en lille snak om hvad det er for noget, og at bladene godt kan være sure. Pigerne holder sig ikke tilbage og er meget nysgerrige på at smage det. Den voksne plukker et blad til dem hver, og sammen smager de på det. På billedet ser man en pige der forsigtigt smager på det, men efterfulgt udtrykker at det faktisk ikke er så dårligt alligevel. De snakker i kor om hvor sure de er, hvorefter mange af pigerne plukker endnu et blad. Den voksne fortæller at man i sin mad kan bruge det som blandt andet spiseligt pynt Pigerne går videre mod hulen, mens en pige pludselig løber ud i skovkanten, og fortæller hun har fundet mere skovsyre. Vi taler om hvor vigtigt det er at være sikker på om det man finder, er spiseligt... Efter at den voksne har godkendt bladene, gav de sig igen i kast med at plukke et par stykker, de kunne spise på turen. På vores tur taler vi om, hvad man ellers kan spise i skoven, hvortil en pige udbryder: "Bøgeblade". Dette havde de smagt nogle dage forinden, da de skulle fodre dådyrene. Pigerne fik fortalt at man kunne suge saften fra døvnældeblomster. Sammen gik de nysgerrigt på jagt, hvorefter de fandt dem og smagte. Ikke alle var lige nysgerrige på at smage, men efter en pige nævnte det var sødt som honning, kunne de andre ikke holde sig tilbage. Snakken gik efterfølgende på hvor meget man kan bruge/bruger fra naturen, og ikke mindst hvor vigtigt det er at bruge det man allerede har i naturen.

DENNE OPLEVELSE ER MED TIL AT GIVE BØRNENE EN FORSTÅELSE FOR BETYDNINGEN AF EN BÆREDYGTIG UDVIKLING, OG AT DE KAN BRUGE NOGET AF DET DE FINDER PÅ DERES VEJ. DET GAV DEM TYDELIGT LYST TIL AT UDFORSKE NATUREN OG UDVIDE DERES VIDEN, INDENFOR HVAD DER ER SPISELIGT I SKOVEN.

PÅ OVENSTÅENDE FOTO SER VI 2 BØRN DER NORMALT IKKE LEGER SAMMEN. DE ER GÅET PÅ OPDAGELSE. DE UNDERSØGER OG SNAKKER OM DE TING DE FINDER. DE FINDER NOGLE INSEKTER, UNDERSØGER DEM OG BEGYNDER AT BYGGE HUSE TIL DEM. VI KAN HØRE DE TALER OM HVORDAN MAN SKAL BEHANDLE DYR. DET ER NOGET VI HAR TALT OM I GRUPPEN. DET ER SJOVT AT OBSERVERE BØRNENE OG OPDAGE AT NÅR BØRNENE SELV FÅR LOV AT IAGTTAGE, UNDERSØGE OG RØRE DEM FRIT, GIVER DET EN UMIDDELBAR OG LET FORSTÅELSE OG SAMMENHÆNG FOR OG I NATUREN. DE DANNER NYE RELATIONER MED NATUREN SOM ET FÆLLES TREDJE.

Social Udvikling

Vi starter med en hverdagsfortælling fra vores pædagogiske praksis som et eksempel på, hvordan vi arbejder med social udvikling her i Skt. Knuds børnehave:

En formiddag gik en gruppe piger en tur i skoven. Målet var at finde det bedst mulige sted, hvor de kunne bygge en hule. Sammen fandt de et sted, hvor mulighederne var mange. Taskerne blev klikket op og lagt i en bunke, for nu skulle der arbejdes. Sammen blev der lavet en plan for hvordan hulen skulle se ud, og pigerne gik nu ivrigt i gang med at finde den ene lange pind efter den anden. Ikke alle pinde var lige nemme at få slæbt over til hulen, så hjælp skulle der til.

På et tidspunkt råber en pige om hjælp, da hun har fundet en meget lang pind til hulen. To piger indså hurtigt at de var nødt til at hjælpe, da de bare måtte have denne pind hen til hulen. Sammen løftede de tre piger den lange pind, mens den ene pige førte vej, over stubbe og andre forhindringer der lå i vejen i skovbunden.

Da pigerne kom tilbage til hulen, var begejstringen stor. Pigerne fik stor ros, for sammen at finde den store pind. De lagde pindene og løb hurtigt ud efter flere pinde til hulen.

Fortællingen viser en gruppe børn der i leg opbygger et fællesskab om at bygge den bedste hule i skoven. Det var tydeligt at se hvordan pigerne hjalp hinanden og lyttede til hinanden. Pigerne oplevede en glæde ved at de alle var betydningsfulde. I fællesskabet og legen udvikledes empati hvor de fik øje på at vennerne havde brug for hjælp og piger der normalt ikke søger hinanden, var alle med og nye relationer blev skabt.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING.

NEDENSTÅENDE ER EN HVERDAGSFORTÆLLING FRA VORES PÆDAGOGISKE PRAKSIS SOM ET EKSEMPEL PÅ, HVORDAN VI ARBEJDER MED ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING I SKT. KNUDS BØRNEHAVE:

EN GRUPPE MELLEM-KNUD´TER ER PÅ VEJ IGENNEM SKOVEN. DET GÅR LIDT LANGSOMT, DA DRENGENE SYNTES, AT DER ER LAAAAAAAANGT TILBAGE. VI TAGER EN PAUSE VED EN BÆNK. HER HAR VI EN SNAK OM, HVAD MAN KAN GØRE, FOR AT FÅ TUREN TIL IKKE AT VÆRE SÅ LANG. DRENGENES FORETRUKNE OPHOLDSSTED ER HULERNE PÅ DEN ANDEN SIDE AF JERNBANEN OG DET ER TUREN DERHEN DE SYNES ER LANG.
DER KOMMER FLERE FORSLAG. VI KUNNE CYKLE I LADCYKLEN DERHEN, FORÆLDRENE KUNNE AFLEVERE BØRNENE DERHENNE OM MORGENEN, VI KUNNE SYNGE PÅ VEJEN, OG VI KUNNE FLYTTE HULERNE.
EN AF DRENGENE HAR EN PIND MED, SÅ JEG FORESLÅR, AT VI MÅSKE KUNNE LAVE NOGLE VANDRESTOKKE, SOM KUNNE STØTTE DEM, NÅR DE GÅR FREM OG TILBAGE. DET MENER DRENGENE ER EN RIGTIG GOD IDÉ, OG VI AFTALER, AT JEG DAGEN EFTER SKAL TAGE EN SAV OG DOLK MED.
DA JEG MØDER IND DAGEN EFTER, BLIVER JEG MØDT AF DRENGENE, SOM SPØRGER OM JEG HAR HUSKET SAVEN, HVILKET JEG HELDIGVIS HAR 😉 DENNE MORGEN GÅR TUREN HURTIG HEN TIL VORES BESTEMMELSESSTED.
LIGE VED SIDEN AF VORES SPISESTED LIGGER DER NOGLE GRENE, SOM VI HAR UDSET OS TIL VORES VANDRESTAVE. ”MAN MÅ NEMLIG IKKE SAVE I TRÆERNE SANNE”. DETTE HAVDE VI SNAKKET OM FØR.
FØRST SAVER DRENGENE GRENENE OVER, SÅ DE HAR EN PASSENDE STØRRELSE. SÅ SKAL DER VIKLES SNOR OM, OG TIL SIDST FÅR HVER DRENG LOV TIL AT SNITTE MED DOLKEN. VI SNITTER OGSÅ DERES FORBOGSTAVET I STAVEN, SÅ VI VED HVEM DER HAR LAVET DEN.
DET VAR NOGLE MEGET STOLTE DRENGE, DER STOD MED DERES VANDRESTAVE, DA DE VAR FÆRDIGE. VI TOG EN PRØVETUR MED VORES NYE STAVE, OG VI BLEV ENIGE OM, AT DE VAR GODE, DA VI SKULLE OP AD BAKKEN.
TUREN TILBAGE GIK LIDT HURTIGERE, OG DRENGENE VISTE DEM STOLT FREM TIL DE ANDRE BØRN FRA MELLEM-KNUD `TERNE.

I FORTÆLLINGEN OMKRING VANDRESTOKKEN, BLIVER BØRNENE HØRT OG TAGET ALVORLIGT. DER BLIVER LYTTET TIL AT DE OPLEVER AT TUREN HEN TIL DERES YNDLINGSSTED ER EN STOR UDFORDRING.

IGENNEM **DIALOGEN** MED BØRNENE VISES DER **OMSORG** OG **NYSGERRIGHED** FRA DEN VOKSNE. DER BLIVER LYTTET TIL, HVILKE LØSNINGER DE KAN FINDE SAMMEN. BØRNENE OPLEVER, AT FÅ **TILLID** TIL EGET POTENTIALE. DET FORSLAG DER KOMMER FRA DEN VOKSNE, TAGER UDGANGSPUNKT I PINDEN, SOM ET AF BØRNENE HAR MED, HVILKET AF BARNET OPLEVES SOM EN DEL AF LØSNINGSFORSLAGET OG DE OPLEVER SIG ALLE BETYDNINGSFULDE I SAMTALEN.

INDEN VI GÅR I GANG MED AT FINDE PINDE TIL VANDRESTOKKENE, BLIVER DEN VOKSNE GJORT OPMÆRKSOM PÅ, HVORDAN REGLERNE ER FOR AT BRUGE SKOVEN. HER BRUGER BØRNENE DEN ERFARING OG VIDEN, DE HAR MED SIG FRA TIDLIGERE.

UNDER ARBEJDET MED VANDRESTOKKEN UDFORSKER OG ERFARER BØRNENE. FOR NOGLE AF BØRNENE, ER DET FØRSTE GANG, AT DE PRØVER AT HAVE EN SAV ELLER KNIV I HÅNDEN. DE UDFORSKER HVORDAN MAN HOLDER OG BRUGER EN SAV ELLER KNIV. DE DRAGER DERES EGNE ERFARINGER, OG LÆRER HVORDAN HOLDER MAN PÅ SAV ELLER KNIV. DE ERFARER AT DET KAN VÆRE SVÆRT OG DET KAN VÆRE LET, OG AT DET KRÆVER STOR UDHOLDENHED FOR AT PROJEKTET KOMMER I MÅL.

DE ØVER SIG PÅ AT VENTE PÅ TUR, DA DER KUN ER EN SAV OG KNIV TIL FIRE DRENGE. FOR NOGLE BLIVER ERFARINGEN, AT DET KAN TAGE LANG TID, INDEN DET BLIVER ”MIN TUR”, OG DET ER OK. ALLE BØRNENE ERFARER, AT DET ER LIDT ”FARLIGT” AT BRUGE SAVEN OG KNIVEN HVIS MAN GLEMMER DE RETNINGSLINJER DEN VOKSNE HAR PRÆSENTERET FOR DEM VEDR. BRUGEN AF ØKSER OG DOLKE. EN ENKELT MELDER FRA TIL, HAN VIL IKKE PRØVE KNIVEN. DE UDFORSKER OG ERFARER I DENNE FORBINDELSE, HVOR DERES EGNE GRÆNSER GÅR, SAMT AT DET ER OK AT MELDE FRA.

BØRNENE FÅR ERFARINGER MED DERES LIVSDUELIGHED PÅ DAVÆRENDE TIDSPUNKT, OG MÅSKE ER DE SÅ SENERE KLAR TIL AT TAGE EN NY UDFORDRING, SAMT AT DET ER OK, AT VI ALLE HAR FORSKELLIGE POTENTIALER FOR, HVAD VI KAN OG HVAD VI TØR, INDENFOR DEN SAMME GRUPPE.

ET ANDET EKSEMPEL ER:

BØRNENE HAVDE HVER ISÆR FÅET LOV TIL AT LÅNE EN TELEFON. JEG HAVDE FORESLÅET DEM, AT DE SKULLE TAGE ET BILLEDE AF NOGET, SOM DE GODT KUNNE LIDE UDE I SKOVEN. DE LÅNTE PÅ SKIFT TELEFONEN, OG DER BLEV I LØBET AF NOGLE DAGE TAGE FORSKELLIGE MOTIVER. NOGLE TOG BILLEDER AF SKOVENS TRÆER ANDRE AF DE MANGE SNEGLE VI MØDTE PÅ STIERNE. DER VAR OGSÅ NOGLE DER, SOM GERNE VILLE TAGE BILLEDE AF BEDSTE VENNEN. EN DRENG FORTALTE, AT HAN GERNE VILLE TAGE ET BILLEDE AF EN VEN SOM GIK ET STYKKE FORAN PÅ STIEN MED NOGLE ANDRE BØRN. JEG SAGDE TIL HAM, AT SÅ SKULLE HAN INDHENTE VENNEN ELLER KALDE PÅ HAM, OG SPØRGE HAM, OM DET VAR OK, AT HAN TOG ET BILLEDE AF HAM. DRENGEN FIK INDHENTET SIN VEN, OG SPURGTE, OM HAN MÅTTE TAGE ET BILLEDE. DET VILLE VENNEN GERNE VÆRE MED TIL, OG HAN STILLEDE SIG VELVILLIGT I POSITUR MIDT PÅ STIEN. ”SÅ´N HER” SPURGTE HAN, OG DRENGEN TOG GLAD BILLEDET. BEGGE VAR TILFREDSE MED RESULTATET, DA JEG VISTE DET TIL DEM EFTERFØLGENDE.

HER SER VI EN SITUATION HVOR ET BARN SELV SKULLE INDHENTE TILLADELSE FRA SIN VEN. DETTE GIVER HAM EN ERFARING AF, AT VENTE PÅ UDFALDET AF HANS SPØRGSMÅL, MEN OGSÅ EN ”SEJR” VED SELV AT HAVE SPURGT. VI HAR NOGLE SAMTALER OM DET ETISKE I AT TAGE BILLEDER UDEN AT FÅ TILLADELSE TIL DET. OPLEVELSEN GIVER GÅPÅMOD I FORHOLD TIL SELV AT TAGE INITIATIV EN ANDEN GANG. VENNEN VAR HELDIGVIS MEGET VILLIG TIL AT LADE SIG FOTOGRAFERE. DET GIVER BARNET EN OPLEVELSE AF, AT VÆRE HOLDT AF OG ANERKENDT, OG DET UNDERSTØTTER DERES SAMSPIL OG TILKNYTNING TIL HINANDEN. I SITUATIONEN UDVISTE BEGGE DRENGE STORT ENGAGEMENT OG OMSORG FOR HINANDEN. DE OPLEVEDE EN SAMHØRIGHED OG FNISTE BEGGE, DA DE SÅ BILLEDET, SOM DE HEREFTER GODKENDTE. DE FULGTES AD VIDERE HEN AD STIEN, IMENS DE PJATTEDE OG SNAKKEDE. BEGGE DRENGE GIK VIDERE MED EN FORNEMMELSE AF, HVER ISÆR AT VÆRE BETYDNINGSFULDE.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

VI VIL HER TAGE UDGANGSPUNKT I FOTOS FRA VORES PÆDAGOGISKE PRAKSIS SOM EKSEMPLER PÅ SITUATIONER, HVOR DER ER GODE LÆRINGSMULIGHEDER BL.A. I FORHOLD TIL KROP, SANSER OG BEVÆGELSE.

DET FØRSTE FOTO ER FRA EN AF EN PIGE DER GÅR BALANCEGANG PÅ EN VÆLTET TRÆSTAMME, IMENS EN DRENG ER VED AT TAGE TILLØB TIL AT SPRINGE OVER GRØFTEN. ET ANDET BARN FØLGER MED I, HVORDAN DE KLARER DET OG VENTER PÅ, AT DET BLIVER HENDES TUR TIL AT FØLGE DERES EKSEMPEL. ALLE TRE BLIVER I AKTIVITETEN NOGET TID, OG GENTAGER DERES LEG FLERE GANGE. DERVED BLIVER DE TYDELIGT MERE MODIGE. DE SÆTTER TEMPOET OP OG SPRINGER LÆNGERE.

SKOVEN SOM LÆRINGSMILJØ UNDERSTØTTER, AT BØRNENE UDFORSKER OG EKSPERIMENTERER MED FORSKELLIGE MÅDER AT BRUGE KROPPEN PÅ. HER ER DET BÅDE MOD OG BALANCE, DER AFPRØVES PÅ EN TRÆSTAMME. PIGEN OPDAGER, DA HUN GÅR HENOVER STAMMEN, AT HUN KAN BRUGE ARMENE TIL AT KORRIGERE MED, NÅR HUN SKAL FLYTTE VÆGTEN EN LILLE SMULE FOR IKKE AT FALDE NED. HUN SANSER MED FØDDERNE, HVOR UNDERLAGET ER SIKREST, SÅ FODEN IKKE SKRIDER, HVIS HUN SÆTTER DEN FOR LANGT UDE PÅ SIDEN AF STAMMEN. HUN OPLEVER, AT DET ER VIGTIGT AT TAGE DET ROLIGT, SÅ HUN KOMMER HELT OVER. VED AT GÅ ROLIGT KAN HUN EVT. OGSÅ NÅ AT HOPPE NED I "GRØFTEN", HVIS HUN ALLIGEVEL FÅR OVERBALANCE.

DRENGEN ER VED AT BEREGNE (OG SAMLE MOD TIL), HVOR MEGET KRAFT OG ENERGI, DER SKAL TIL FOR, AT HAN KAN HOPPE HELT OVER PÅ DEN ANDEN SIDE. DET GIVER EN GOD FORNEMMELSE AF KROPPEN OG DENS FUNKTIONER, NÅR DER SKAL TAGES TILLØB, SPÆNDES OP OG SÆTTES AF, OG DET HELE SKAL KOORDINERES FOR, AT HAN KOMMER HELT OVER GRØFTEN.

HOS BEGGE BØRN SES STOR BEVÆGELSES GLÆDE VED AT OPLEVE DEN SUCCES DER FØLGER MED AT KLARE DET. UANSET OM DE KLARER DET VED AT SPRINGE NED FRA STAMMEN OG LANDE SIKKERT ELLER KOMMER HELT OVER PÅ DEN ANDEN SIDE. OG VED AT TURDE TAGE SPRINGET OVER GRØFTEN OG MÅSKE LANDE HALVVEJS OVRE ELLER KOMME HELT PÅ "LAND".

VI VIL I DET NÆSTE FOTO TAGE UDGANGSPUNKT FRA VORES PÆDAGOGISKE PRAKSIS SOM ENDNU ET EKSEMPEL PÅ SITUATIONER, HVOR DER ER GODE LÆRINGSMULIGHEDER I FORHOLD TIL MOTORIK, SANSER OG BEVÆGELSE.

På billedet ser vi alle Mini-Knud' terne der er på tur i et kuperet og vildt terræn. Der var ujævnt underlag, vildt krat og for nogle børn var det meget grænseoverskridende at gå i. Nogle blev frustrerede og kede af det, for det var en uvant situation for dem. Men vi guidede dem, opmuntrede dem og fik ved hjælp af en legende tilgang. Vi roste dem da havde gennemført og lavede highfive. Man kunne se de voksede, og dagen efter kunne vi høre, at de havde været hjemme og fortælle om vores "vilde" tur.

I det sidste foto har vi forinden talt om et stort væltet træ, som vi voksne kan huske fra sidste år da vi også var i skoven. Vi fortæller om hvordan man kan se de store rødder, og hvordan sådan et stort træ bare kan vælte. Vi taler om det kan leve videre når rødderne ikke er i jorden? Børnene lytter og er meget interesseret og de spørger nysgerrigt ind til det.

Børnene kunne rigtigt godt tænke sig at komme op og se det store træ, så afsted det går. Der er store forventninger på vejen derop, de snakker om mange ting omkring

TRÆET. NOGLE AF BØRNENE ER LIDT TILBAGEHOLDENDE, DA DET ER NYT OG UKENDT. DA VI ANKOMMER TIL TRÆET, ER DER STOR FORUNDRING. VI GÅR HELT TÆT PÅ OG UNDERSØGER TRÆET OG KIGGER PÅ DE STORE RØDDER. VI KLATRER OGSÅ OP PÅ DET. DET ER MEGET STORT OG MAN KAN KOMME RET HØJT OP. VI AFTALER AT VI ALLE SAMMEN SKAL PRØVE AT KOMME OP PÅ TOPPEN AF RODKNOLDEN. DET ER MEGET GRÆNSEOVERSKRIDENDE FOR NOGLE, OG DET KRÆVER LIDT OPBAKNING OG OPMUNTRING, MEN MED FÆLLES HJÆLP KLARER VI DET ALLE SAMMEN, OG VI STÅR ALLE PÅ TOPPEN OG KIGGER UD OVER HELE SKOVEN.

HER SER VI BØRN DER UDVIKLER SINE PERSONLIGE GRÆNSER, OG SER DE KAN MESTRE DET MED HJÆLP. DE FÅR STYRKET DERES MOTORIK, DA DET VAR EN STOR JORDKNOLD OG DER SKULLE MEGET KOORDINATION, STYRKE OG BALANCE TIL AT BESTIGE KNOLDEN OG LANGE RØDDER. DE FIK OGSÅ EN BEGYNDENDE FORSTÅELSE FOR NATURENS KRÆFTER.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

VI VIL HER TAGE UDGANGSPUNKT I FOTOS FRA VORES PÆDAGOGISKE PRAKSIS SOM EKSEMPLER PÅ SITUATIONER, HVOR DER ER GODE LÆRINGSMULIGHEDER BL.A. I FORHOLD TIL DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV.

DETTE FOTO ER FRA EN AF FORMIDDAG MED MINI-KNUD´TERNE, HVOR VI TALER MED DEM OM, HVAD VI SKAL LAVE DENNE DAG.

"UD I SKOVEN" ER DER EN DER SIGER, OG DET BLIVER HURTIGT BAKKET OP AF DE ANDRE BØRN. "DET ER DET VI GØR", SIGER DE VOKSNE. SÅ VI PAKKER SAMMEN OG DRAGER AFSTED. HVER GANG VI KOMMER TIL ET STED HVOR VEJEN DELER SIG, ER DER IKKE ALTID ENIGHED OM HVILKEN VEJ VI SKAL GÅ. NOGLE GÅR BARE VIDERE, OG ANDRE EN ANDEN VEJ. VI VOKSNE KALDER DEM ALLE SAMMEN, FOR SÅ ER VI JO NØDT TIL AT SNAKKE OM DET OG KOMME TIL ENIGHED.

HER LÆRER BØRNENE OM MEDBESTEMMELSE OG DE OPLEVER AT BLIVE HØRT. DE LÆRER OGSÅ OM AT DET IKKE ER ALTID MAN FÅR RET, ELLER KAN BESTEMME, MEN MAN BLIVER HØRT.

DE UDFORSKER NATUREN, BÅDE DET KENDTE OG DET UKENDTE. DE ER NYSGERRIGE OG HAR PÅ EGET INITIATIV FÅET LYSTEN TIL AT GÅ PÅ OPDAGELSE I SKOVEN.

VI VOKSNE UNDERSTØTTER BØRNENES NYSGERRIGHED OG BAKKER OP OMKRING DERES IDEER PÅ TUREN.

PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØ

I SKOVEN OPSTÅR DER ET **BØRNEFÆLLESSKAB** HELE DAGEN. BØRNENE OBSERVERER HINANDEN, VISER HINANDEN, HVAD DE KAN, OG DE KOPIERER HINANDEN. DE ER ALLE **BETYDNINGSFULDE DELTAGERE** I LEGEN. BØRNENE HAR OPLEVET EN STOR GRAD AF **MEDBESTEMMELSE** I FORHOLD TIL LEGEN I SKOVEN, DA DE FIK FRIT SPIL I ET NATURLIGT AFGRÆNSET

OMRÅDE. DER ER FORSØGT ET TILSTRÆBT **INDEFRA BØRNEPERSPEKTIV**, DA BØRNENE VAR BLEVET HØRT I FORHOLD TIL DERES ØNSKE OM NETOP AT FÅ LOV TIL AT LEGE I FORSKELLIGE OMRÅDER AF SKOVEN: "DEN MØRKE SKOV", SHELTERPLADSEN, LEGEPLADSEN, PÅ TOPPEN AF BAKKEN, OSV. VI OPLEVEDE UTROLIG MEGET **LEGENDE LÆRING**. OPLEVELSEN AF AT KUNNE MESTRE MERE OG MERE OG LIGE VÆRE PÅ GRÆNSEN AF AT LYKKES MED DERES FOREHAVENDE, EKS. HVOR TYNGDELOVEN IND I MELLEM STAK SIT HOVED FREM. SOM **PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ** VAR SKOVEN FANTASTISK, OG DER VAR NÆRMEST IKKE NOGET DER IKKE KUNNE LADE SIG GØRE. DET ER ET LÆRINGSMILJØ SOM FORANDRER SIG MED ÅRSTIDERNE OG MED VEJRET. DER SKER HELE TIDEN NOGET NYT, OG ALLIGEVEL ER DET GENKENDELIGT. NOGLE AF VORES BØRN KAN OFTE BEFINDE SIG I EN **UDSAT POSITION**, MEN I SKOVEN VAR DER RUM OG PLADS. DET VAR SELVVALGTE AKTIVITET, HVOR DET VAR MULIGT AT VISE, HVAD DENNE MÅLGRUPPE KUNNE PÅ LIGE FOD MED DE ANDRE. DA VI VAR FÆRDIGE MED FORLØBET I SKOVEN, FIK VI TILBAGEMELDINGER FRA FLERE **FORÆLDRE** OM, AT DERES BØRN FORTALTE MEGET MERE OM DERES OPLEVELSER END DE NORMALT GJORDE.

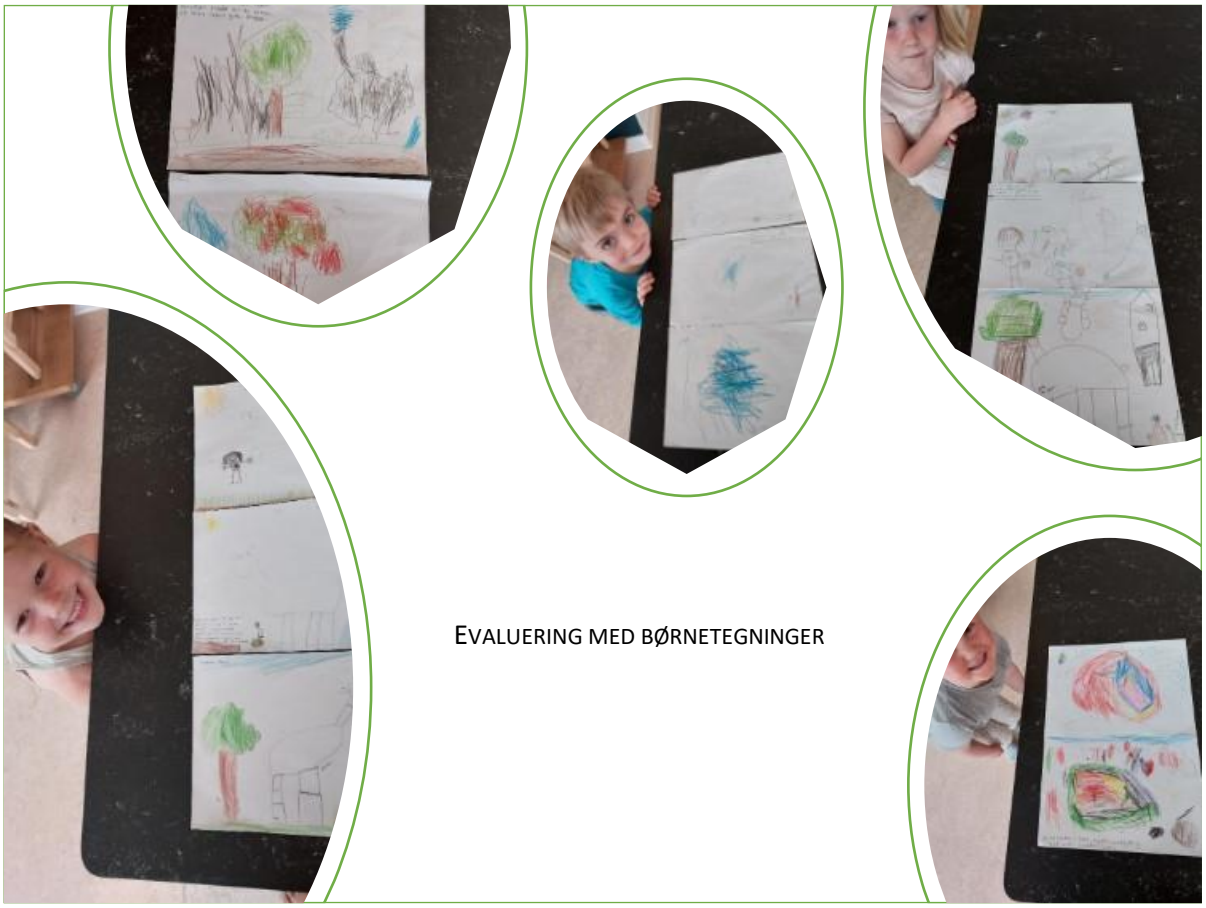

EVALUERING MED BØRNETEGNINGER